

Vlindergefladder

Lief en leed van vlinders

Met soortenlijsten voor de Argonne

Rik Desmet

voorwoord	•7	7. Onderzoekstechnieken	•90
		7.1. Op de vlindermolen ...	•91
Een kijk op vlinders ...	•9	7.2. Het bont zandoogje binnenste buiten	•92
1. Een beetje geschiedenis	•10	7.3. Raindrops keep falling on my head	•93
1.1. Van oude boeken ...	•10	7.4. Citizen science	•93
1.2. Verzamelen, doos van Pandora	•26	7.5. Cijfertjes en klimaat: klimaatschuld	•94
1.3 Vrouwen in een mannenbastion	•35	8. Vlinders in evolutie	•95
1.4. Beschuldigden, sta op ...	•36	8.1. Darwin geïllustreerd	•95
1.5. Kunstige vlinders	•39	8.2. De kleuren maken de man	•96
1.6. De waarheid komt uit kindermond	•47	8.3. Hij is van de stad	•96
1.7. Bestrijding	•50	9. Le fabuleux déclin du papillon	•97
1.8. Vlinders tijdens WOI	•53	9.1. De feiten	•97
2. Nachtvlinders, from dusk till dawn	•56	9.2. Redenen van de achteruitgang	•100
2.1. Belang: Le fabuleux destin du papillon	•57	10. Vlindervriendelijke tuin	•113
2.2. Motten vangen	•59		
2.3. Vleermuizen en nachtvlinders	•64	Enkele biotopen	•119
2.4. Love is in the air	•68	1. Moerassen en rietvelden	•120
3. Ook vlinders trekken	•71	2. Bossen	•122
3.1. Lichtgewichten op de lange vaart	•71	2.1. Algemeen	•122
3.2. Wie, wat, waar, waarom?	•73	2.2. ... and cut?	•123
3.3. Show me the way	•76	2.3. Het bos van de toekomst?	•125
4. Van ei tot vlinder	•78	2.4. Enkele soorten	•125
4.1. Een kwakje als trouwcadeau	•78	3. Kalkgraslanden	•129
4.2. Van soep tot vlinder	•79	3.1 Algemeen	•129
4.3. Het hangt aan een zijden draadje	•81	3.2. Dagvlinders	•130
5. De kleuren maken de vlinder	•82	3.3. Een aantal nachtvlinderssoorten	•133
5.1. Hoe ontstaan kleuren?	•82	4. Graslanden	•134
5.2. Ik zie wat jij niet ziet	•83	5. Wegbermen	•135
5.3. Landkaartje	•84	6. Kleine landschapselementen	•137
6. Zelfbescherming	•85	7. Maatregelen in de landbouw	•138
6.1. Vlinders beschermen zich ...	•85		
6.2. ...maar ook planten beschermen zich	•87	Soortenlijsten van de Argonne	•141
6.3. Een knipoogje	•88	1. Geologie en streken van de Argonne	•142
6.4. Je voelt maar een klein prikje ...	•89	2. Lokale publicaties	•143

3. Dagvlinders	•143	Vertaling enkele citaten	•181
3.1. Inleiding	•143		
3.2. Verdwenen en bedreigde soorten	•144	Bibliografie	•187
3.3. Enkele nieuwe soorten	•146		
4. Nachtvinders	•150		
4.1. Inventarisatie	•150	Internet	•215
4.2. Dankwoord	•152		
4.3. Verdwenen soorten	•153	Interessante sites	•215
4.4. Verspreiding van enkele soorten	•154		
5. Bescherming	•162		

Guillaume de Machaut, 1350?-1355? (zie p 40)

voorwoord

Zoals aangekondigd in het boek 'De Argonne, een indringende kijk ...' (Desmet *et al.*, 2019), was het de bedoeling om nog een aanvulling over de dag- en nachtvlinders te schrijven. Dat oorspronkelijk doel is ondertussen een tikkeltje uit de hand gelopen met dit boek als resultaat.

Wat begon met het lezen van een aantal artikels wekte de nieuwsgierigheid naar steeds meer informatie over vlinders. Jammer genoeg blijft al te veel boeiende kennis opgesloten in de wetenschappelijke artikels.

Bij het ver teruggaan in de tijd was het bijzonder interessant om te zien hoe de kennis over vlinders tot stand kwam en hoe kunst en wetenschap elkaar in die beginperiode sterk beïnvloed hebben. In de oude boeken ligt ongetwijfeld nog een schat aan boeiende kennis verscholen, nog wachtend om geopenbaard te worden.

Onvermijdelijk zal je hier en daar nog een extra verwijzing naar de Argonne en omgeving vinden, *noblesse oblige*, en achteraan vind je het

resultaat van een jarenlange vlinderinventarisatie in een deel van de streek door Bernard Misonne, Jean-Pierre Lamoline en mezelf.

De citaten in dit boek zijn meestal letterlijk overgenomen uit de literatuur. Het zal dus af en toe ten onrechte lijken of er taalfouten staan. Van een aantal langere citaten staat achteraan in het boek een vrije vertaling. Voor het vertalen van de gedichten ben ik echter onvoldoende poëet zodat ik dat wijselijk overlaat aan de lezer!

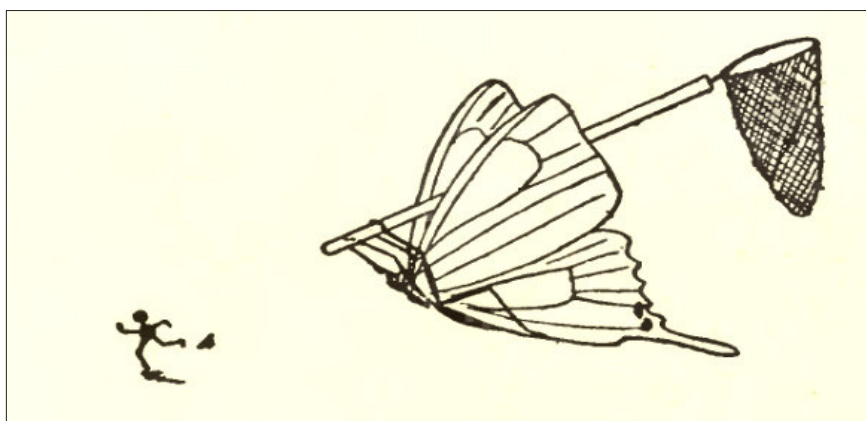
Ik wil zeker André De Kimpe en Bernard Misonne bedanken voor het kritisch nalezen, de aanvullingen en vele suggesties. We prijzen ons gelukkig dat we mochten gebruik maken van de schat aan gegevens van Jean-Pierre Lamoline.

Ellis De Vuyst gaf tips bij de opmaak.

Beata Babicz (Institute of Systematics and Evolution of Animals, Polish Academy of Sciences) bezorgde de tekeningen van Perthées en dankzij Hans Mulder (Universiteit Amsterdam) kan je de aquarellen van Gessner bewonderen.

Alvast heel veel snuisterplezier!

Rik

Scudder, 1881

*"To live you must have
sunshine and freedom
and a little flower to love!"*

Hans Christian Andersen
The Butterfly

